

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I 1994 etablerede regeringen med start den 1. juni 1994 den nuværende ordning med et børneråd, der skulle fungere i en treårig forsøgsperiode frem til 1. juni 1997. Det er således nu på tide at vurdere ordningen, bl.a. med henblik på en videreudbygning og forstærkning af arbejdet for at synliggøre de problemer, som børn oplever, og finde former til at forsvare deres rettigheder. Det nuværende børneråd har på mange måder udført et udmærket arbejde for børn, men der har ikke været de samme muligheder, som der ville ligge inden for rammerne af en egentlig børneombudsmandsinstitution, som man bl.a. kender det fra Norge, Sverige og Island.

Formålet med dette lovforslag er derfor at få etableret en selvstændig og uafhængig børneombudsmandsinstitution.

I § 7, stk. 2, understreges, at børneombudsmanden i udøvelse af sit hverv er uafhængig af Folketinget. Det er en vigtig pointe, som også er en kritik af det nuværende børneråd, der har svært ved at frigøre sig fra at være »Socialministeriets børneråd«.

Lovforslaget er en delvis genfremsættelse af lovforslag nr. L 165 af 31. januar 1995, jf. Folketingstidende 1994-95 s. 2748 og 3774 samt tillæg A s. 2045.

Børneombudsmandsinstitutionen skal værne om børns rettigheder og fungere som påtale- og klageberettiget for børn over for offentlige myndigheder. Institutionen skal høres i forbindelse med lovforslag, der vedrører børns interesser, og institutionen skal løbende vurdere opvækst- og levevilkår for og retsbeskyttelsen af børn og unge i samfundet.

Børns og unges livssituation og opvækstvilkår forandres i dag med en stadig stigende hastighed på alle fronter. Den stigende polarisering mellem samfundsgrupperne øver også indflydelse på børns vilkår. Mange vokser f.eks. op i familier, hvor de voksne aldrig har været i arbejde. Børnene i disse familier kan ofte være de eneste, der har en kontinuerlig kontaktflade udadtil i form af institution og skole.

Der eksisterer i dag i stigende grad igen en økonomisk og materiel fattigdom, men særlig påtrængende

er forringelserne på det følelsesmæssige og kulturelle område.

Mange børn vokser op i splittede familier og pålægges allerede tidligt ansvarsområder, som de står helt alene med.

Børn kommer på mange områder i klemme i samfundsudviklingen. Børns interesser tilsidesættes, og deres udviklingsbehov tilgodeses ikke i særlig høj grad i lovgivningen eller i den økonomiske udvikling.

Danmark har ikke nogen sammenhængende børnepolitik. Politiske programmerklæringer og isolerede udvalgsbetænkninger følges ikke op af handlinger.

Børn har brug for en institution, der samlet står frem og taler børnenes sag, en institution, som man let og anonymt kan henvende sig til og få råd og vejledning af, en institution, som børn kan stole på, og som er synlig i debatten i såvel skrevne som elektroniske medier. Børneombudsmandsinstitutionen vil med det fremsatte lovforslag få tillagt beføjelser, så den vil kunne handle på børns vegne med den fornødne autoritet og styrke i de tilfælde, hvor børn har brug for støtte.

Institutionen skal også via sin status som høringsorgan være med til at påvirke lovgivningen, således at der på flere og flere områder gives børn positive rettigheder og en øget retssikkerhed. Det kan være med til at styrke børnenes selvstændige initiativer og handlemuligheder. Børneombudsmandsinstitutionen skal som institution handle i forhold til børnenes samlede livssituation og være lydhør over for alle deres problemer.

Økonomiske konsekvenser

Det nuværende børneråd har et budget på 3,5 mio. kr. fastsat på den årlige finanslov. Derudover er der på finansloven for 1997 afsat yderligere 5 mio. kr. til videreudvikling af arbejdet i forlængelse af børnerådets virke. Det er forslagsstillernes hensigt, at disse midler tilsammen kan danne grundlag for etablering af børneombudsmandsinstitution og dens virke i resten af 1997. Det er forslagsstillernes opfattelse, at der fra finansåret 1998 skal etableres en økonomisk ramme på 10 mio. kr., som afsættes på den årlige